

Nordområdene i et sjømaktsperspektiv

Program for sjømaktseminar nr 12 – 2010

175 år

**FOR
SJØFORSVARETS TARV
OG UTVIKLING**

Stiftet 1835

**HVOR
GENERASJONER
MØTES**

SANITETSBEREDSKAP: Jan Sommerfelt-Pettersen, Brakanes, tlf: 900 28 999

Innhold

- Side 3 Velkommen til sjømaktseminaret
- Side 6 Sjømaktseminarets hedersgjest
- Side 8 Nils Holme:
Hva med den skjulte underfinansiering
- Side 10 Årets kunstner
- Side 11 Foredragsholdere
- Side 12 Faglig program
- Side 13 Kenneth Nilsen: Maritim sikkerhet
- Side 16 Velkommen til Ulvik
- Side 17 Brakanes Hotel 150 år
- Side 19 CIOR presentasjon

Sjømaktseminarets organisasjon

Seminarutvalget:

Torolf Rein	Faglig ansvarlig
Jacob Børresen	Faglig rådgiver
Svein Erik Kvalvaag	Faglig rådgiver
Sigbjørn Pedersen	Koordinator utstilling
Carl Erik thor Straten	Rådgiver utstillingen
Bjørn Krohn	Administrativt ansvar
Telefon: 928 46 202 eller gs@sms1835.no	

Seminarmedarbeidere:

Patricia B Flakstad	Konferansediregent dag 1
Kristian Rogndal	Konferansediregent dag 1
Christian Wines	Konferansediregent dag 2
Silje Steffensen	Konferansediregent dag 2
Eva Rosenberg	Sjef sekretariat
Magne Åhjem	Fotograf – som alltid
Eli Cathrin B. Hope,	Transport tlf: 934 31 449
Gunnar Vetlejord	Visevert festmiddag

Redaksjonelt ansvar programheftet:

Bjørn Krohn

Layout/design: www.zign.no

Stiftelsesmiddag 3. desember 2010 - Kirkeparade

Stiftelsesmiddagen fredag 3. desember 2010 gjennomføres i Samfundsbygningen, Karljohansvern, og markerer at det er 175 år siden etableringen av Sjømilitære Samfund i Fredriksvern. I den anledning inviterer Sjømilitære Samfund til kirkeparade i Marinekirken, Karljohansvern, med fremmøte / avmarsj Samfundsbygningen kl 1715. De som ikke ønsker å delta i paraden, møter til vanlig tid i Samfundsbygningen kl 1830.

Antrekk: Messeuniform II / Smoking.

Påmelding: www.sms1835.no eller
epost: gs@sms1835.no

Med tradisjonsrik hilsen
Bjørn Krohn, generalsekretær

Samfundsbygningen 125 år - 2008

Et meget stort økonomisk løft var gjennomført av Sjømilitære Samfunds ca 100 medlemmer da Samfundsbygningen, Karljohansvern, ble innviet 15. november 1883. Kong Oscar II var personlig økonomisk bidragsyter til reising av bygningen, men hoveddelen av finansieringen sto medlemmene for gjennom tegning av aksjebrev.

Vårt æresmedlem, kommandørkaptein Ingvald Lunde, har lagt mye arbeid i en bok med historisk og kulturell beskrivelse av Samfundsbygningens betydning gjennom 125 år.

Velkommen til sjømaktseminaret 2010

Da har jeg gleden av å ønske dere alle hjertelig velkommen til vårt Sjømaktseminar nr 12. – et av årets viktigste arrangement hvor vi markerer Sjømilitære Samfund sitt

175-års jubileum. Tittelen - Nord-områdene i et Sjømaktsperspektiv – er jeg sikker på vil fenge. Jeg ser frem til to dager med kompetente innspill, konstruktive bidrag og fruktbare diskusjoner. Sjømaktseminarets sosial atmosfære forutsetter jeg vil stimulerer og styrke de nettverk som skal bringe Nordområdeprosessen videre mot nye mål og ønskede resultater.

Jeg er sikker på at disse to dager blir en suksess. Vi vil atter en gang dra nytte av å samle ”familiær” ekspertise og solid kompetanse. Sjømaktseminaret representerer en spesiell arena hvor politikere, forskere, industri og militær ekspertise samles til felles idédugnad, faglige debatter og konstruktive prosesser. Jeg har tro på at denne type samlinger resulterer i nyttige innspill i nasjonens polare utvikling. Her skaper vi prosesser som vil sørge for at aktører og bidragsytere kan enes om de mål og delmål som

kan bidra til å styrke vår nord-områdestrategi. Det er vel få land, om noen, som har slike muligheter til å kunne høste og videreutvikle potensialet på vår klodes nordlige kalott. Vårt arbeid og bidrag er både viktig og nødvendig for å sikre at den militære dimensjon i nord blir en naturlig og integrert del av utviklingen.

Jeg vil benytte denne anledningen til å rette en spesiell takk til Admiral Torolf Rein og hans fagstab for utrettelige innsats for Sjømaktseminarene og de solide resultat som er oppnådd gjennom årene.

Da gjenstår det bare for meg å ønske lykke til med to spennende dager – nå er det opptil oss.

Anders Lekven
President
Sjømilitære Samfund

“Forsvarets tilstedeværelse i nord er uttrykk for de rettigheter og plikter vi har som suveren stat.”

Forsvarsministeren i Dagbladet 1.februar 2010

Rolls-Royce, verdens ledende leverandør av kraftsystemer og -tjenester til bruk på land, til sjøs og i luften, opererer på fire globale markeder: sivil luftfart, militær luftfart, marine og energi. Rolls-Royce investerer i kjerneteknologi, kompetanse og infrastruktur som kan benyttes på tvers av sektorene for å levere en konkurransedyktig rekke produkter på markedet.

Rolls-Royce Marine tilbyr det bredeste sortimentet marine produkter fra noen enkeltleverandør. Den fulle marine leveringsevnen omfatter skipskonstruksjon, dekksmaskineri, fremdriftssystemer i form av dieselmotorer og gassturbiner, propeller, thrustere og vannjetter, og en lang rekke andre marine kontrollsystemer, sjøfartsutstyr og maskineri.

Rolls-Royce har en bred kundebase som omfatter mer enn 2000 sjøfartskunder, deriblant 70 mariner.

Rolls-Royces marine sektor sysselsetter mer enn 8000 personer i 34 land, med hovedproduksjonssentre lokalisert i Norden, Storbritannia, USA og Asia.

www.rolls-royce.com

Rolls-Royce

KONGSBERG

Kongsberg Gruppen (KONGSBERG) er et multinationalt, kunnskapsbasert konsern med 4400 ansatte i mer enn 25 land. Konsernet leverer høyteknologiske systemer til krevende kunder innen forsvar, romfart, olje- og gassproduksjon offshore og handelsflåten. Kongsberg Gruppen er notert på Oslo Børs og hadde driftsinntekter på 13,816 milliarder kroner i 2009.

KONGSBERG har to datterselskaper:

KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

(Kongsberg Defence Systems og Kongsberg Protech Systems) er Norges ledende leverandør av forsvars- og romfartsrelaterte systemer. Selskapet hadde i 2009 driftsinntekter på 6,857 milliarder kroner og har over 1600 ansatte.

Selskapet leverer høyteknologiske forsvarssystemer til det norske forsvaret som er den viktigste kunden. Løsninger utviklet i samarbeid med Det norske forsvaret er internasjonalt konkurransedyktige og har i de siste årene oppnådd en betydelig eksportandel.

Selskapet leverer systemer og produkter innenfor områdene:

- Dynamiske systemer, våpenstyringssystemer for personellkjøretøy utviklet for å beskytte personell i armerte militære kjøretøy (Remote Weapon Station) og beskyttelse og sikring av fartøyer.
- Kommando- og våpenkontrollsystemer, ulike typer kommando- og kontrollsystemer til land-, luft og sjøbasert forsvar.
- Overvåkingssystemer for sivile, militære og andre offentlige maritime og landbaserte installasjoner.
- Sjømålsmissiler, utvikler og produserer Penguin sjømålsmissilet og NSM missil for sjø- og landmål, multiplattform operasjon med billedannende IR-søker basert på verdens-

ledende søkerteknologi. JSM utvikles for bruk på fly.

- Kommunikasjonsløsninger, ulike taktiske radio- og kommunikasjonssystemer hovedsakelig utviklet og levert til landbasert forsvar.
- Romvirksomhet, selskapet er Norges største leverandør til den europeiske romfartsorganisasjonen, ESA, av utstyr til bæreraketter og satellitter.

KONGSBERG MARITIME / KONGSBERG OIL & GAS TECHNOLOGIES

er blant markedslederne innen dynamisk posisjonering, automasjon og overvåknings-systemer, prosessautomasjon, satellittnavigasjon og hydroakustikk. Selskapet hadde i 2009 en omsetning på 6,657 milliarder kroner og har 3113 ansatte i mer enn 25 land.

Selskapet leverer høyteknologiske produkter og systemer for:

- Dynamisk posisjonering, for å holde fartøy eller plattform i uendret posisjon under krevende værforhold.
- Automasjons- og overvåkningssystemer, som omfatter systemer for styring/overvåkning av maskin, last og fremdrift.
- Navigasjonssystemer, som omfatter bro-utrustning til handels- og offshore fartøyer.
- Prosessautomasjon, komplette systemer for styring, kontroll og sikkerhet av operasjoner på oljeplattformer og produksjonsskip.
- Subsea / undervannsaktiviteter, hydroakustiske produkter for sjøbunntkartlegging, undervannskommunikasjon og – posisjonering. Fiskerivirksomheten (Simrad) leverer undervannssystemer til fiskefartøyer og fiskeriforskning.
- Simulatorer og treningssystemer for de fleste systemproduktene.

Resolusjon fra Arbeiderpartiets lag ved UiB:

14. Fregattprogrammet - Arbeiderpartiets universitetslag

I løpet av 2011 vil den siste av de fem fregattene være klar for levering fra det spanske verftet og dermed er det ambisiøse fregattprogrammet ført i havn. Likevel er det grunn til uro. Det ser ut til at Sjøforsvaret i framtiden vil mangle driftsmidler i til å seile fire av de fem fregattene til enhver tid, mens den femte vil ligge til kai for reparasjon og klassing. At bare tre av fregattene skal seile til enhver tid, er ikke i pakt med intensjonene til det fregattprogrammet forsvarer vedtok. Dette forholdet vil svekke vårt sjømilitære nærvær i nordområdene, et område som er av stor sikkerhetspolitisk og økonomisk betydning for Norge, samtidig som vår forpliktelse til å delta i den internasjonale kampen mot piratvirksomhet i farvannet langs Somalias kyst og inngangen til Adenbukten svekkes. Dessuten er det en lite fornuftig bruk av de betydelige økonomiske ressursene fregattprogrammet har krevd, og mangel på aktivitet skader forsvarerets sak. Regjeringen må derfor følge opp fregattprogrammet og sørge for at fire av de fem fregattene i framtiden seiles til enhver tid.

Styrets innstilling: Forslaget oversendes politisk ledelse i Forsvarsdepartementet.

Vedtak: Styrets innstilling ble enstemmig vedtatt

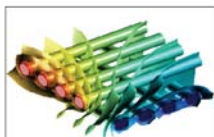

NaCoM Energy

Process & Engineering Services

NaCoM Energys personale består av multidisiplinære ingeniører med lang erfaring fra beregning og design av utstyr til norsk olje industri, subsea systemer, skips systemer. NaCoM Energy er lokalisert på Ågotnes, Sotra.

Varme & strømningsanalyse

Beregning av varme & trykktap, virkningsgrad av olje, kjølevann, luft, vann, drivstoff og andre fluid system. Konsept & forstudier.

Stål & struktur beregninger

Struktur, spenning, styrke, kontroll, 3:e part beregning, design, tegning & konstruksjon.

Skips & marine utstyr & rørsystem

Propeller anlegg analyse, ballast og vann system layout & dimensjonering, rensevann anlegg, HVAC-system, nozzle loads

Permanente / temporære moduler

Engineering/design av sveise & operatørbuer, miljøcontainer, lugar & kontor moduler iht. offshore krav.

Ta kontakt med oss eller besøk hjemmesiden vår på www.nacom.no

Oil & gas technology

Naval expertise

NaCoM Energy AS | Postboks 26 | 53 46 Ågotnes Norge | Telefon: 56 90 82 37 | Telefax: 56 90 82 19 | e-post: post@nacom.no | Org no: 974 529 645

Sjømaktseminarets hedersgjest

Storingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide

Sjømilitære Samfund har invitert stortingsrepresentanten som hedersgjest til årets seminar fordi vi ser betydningen av å holde den viktigste komiteen på Stortinget oppdatert med sikkerhetspolitiske forhold i nordområdene i et sjømaktsperspektiv. Det er Sjøforsvaret og Luftforsvaret som er de viktigste sikkerhetspolitiske redskapene i de mektige havområdene. Blant annet takket være Kystvaktens uoppslitelige og kontinuerlige kontrollutøvelse hva angår ressursene i havet, fremstår situasjonen som rolig og under kontroll. Kystvaktens faste håndtering av regelbrudd og andre forseelser, skaper respekt så vel blant utenlandske som norske aktører som høster av havets grøde.

Marinefartøyene må operere i de samme områdene kontinuerlig for å unngå at plutselig deployering av Marinens enheter til nordområdene, kan bli bedømt som eskalering av maktbruk ved en gitt situasjon. Det er ingen selvfølge at situasjonen stadig vil fortone seg som rolig.

Derfor er det med stor glede Sjømilitære Samfund registrerer at så vel Høyre som Arbeiderpartiet sender svært sentrale stortingspolitikere til konferansen her i Ulvik.

Se for øvrig omtale av Ine Marie Eriksen Søreide under presentasjonen av foredragsholdere.

FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

FFI gjør kunnskap
og ideer til et
effektivt forsvar

Møt oss på stand nr. 8

www.ffi.no

Konserten torsdag kl 1800

Forsvarets musikkorps Vestlandet

equipnor®

R i k t i g u t s t y r !

Umoe Mandal AS

Member of the Ulltveit-Moe Group
Gismerøya, Servicebox 902, N-4509 Mandal, Norway
Tel: +47 3827 9200 Fax: +47 3826 0388
E-mail: mandal@um.no / Internet: www.um.no

umoe

www.um.no

Hva med den skjulte underfinansieringen?

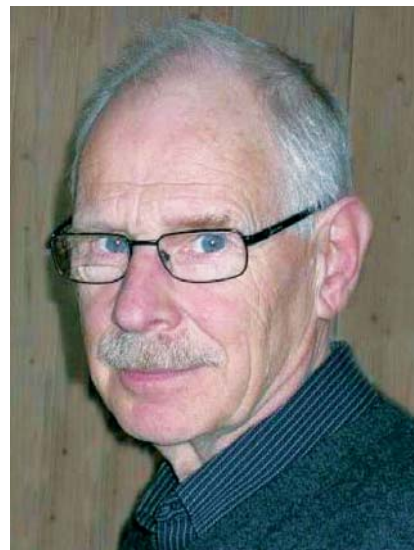
Sjømaktseminaret 2010 vil speile Sjøforsvarets situasjon: Utviklingen og Sjøforsvarets rolle i nord, sett mot bakgrunnen av utviklingen i NATO. Innfasingen av de nye fartøyene nærmer seg fullførelse, og etter mange år i "skallskifte" kan vi se frem til virkelig å få Europas mest moderne marine. Det lyder som vanlig norsk selvsjå, men i dette tilfellet med dekning i realitetene. Og fartøyene har stort potensial for tilpasning til oppgavene i et varierende sikkerhets-politisk bilde. Sant nok, ikke så mange fartøyer, men hvert enkelt med en kapasitet det står respekt av.

Så er det vel sol og flat sjø videre? Kanskje, men det finns lumske undervannsskjær. Overflaten preges av bred politisk enighet om den sikkerhets-politiske situasjon og utfordringene den stiller oss overfor nasjonalt. Det gjelder situasjonen i dag og under hensyn til usikkerheten om den videre utvikling. Likeledes har det vært bred enighet om hovedtrekkene i forsvarsstrukturen og budsjettnivået, slik det er kommet til uttrykk i gjeldende fireårsplan, St.prp. nr. 48 (2007-2008). Under overflaten har det imidlertid utviklet seg en meget farlig skillelinje som gjelder forståelsen av hvilket forsvar vi faktisk har, og kan ha, innenfor de gjeldende budsjetttrammene. Her er det betydelig forskjell i virkelighetsoppfatning mellom fremstillingen i de politiske plandokumentene og foredragene på den ene siden, og den virkeligheten som oppleves i Forsvaret på den annen. Utgangspunktet må rimeligvis være hvilken operativ tilgjengelighet, og for hva slags oppdrag, styrkene i fireårsplanens struktur må ha for at (de politisk omforente) oppgavene skal kunne ivaretas. Dette sier plandokumentene ikke noe om, men det finns andre tilnærminger til spørsmålet. Riksrevisjonen har f.eks. påpekt betydelige avvik mellom Luftforsvarets operative status og gjeldende kravdokumenter. Hærens status er uklar, bedømt etter offentlig

tilgjengelige opplysninger. Men det har latt seg forstå at vi har bare en manøverbataljon, eller så, tilgjengelig for nasjonale oppgaver. Og da tilgjengelig bare i seks av årets måneder. Lite er kjent om hvordan forsvarsledelsen bedømmer denne situasjonen. Hva slags oppdrag er styrken ment å skulle løse, og hva tenker man om "deltids"-problemet?

For Sjøforsvarets del er problemstillingen enklere. Våren 2009 ble det rettet et skriftlig spørsmål fra Stortinget til Forsvarsministeren om hvilken operative tilgjengelighet man tok sikte på når innfasingen av de nye fartøyene var fullført. Svaret var opplysende: Som en indikasjon, 2 av 3 fartøyer i klassene forutsettes å være operativt tilgjengelige. Sett i forhold til tradisjonell marineplanlegging lyder dette svært rimelig. På 1960-70 tallet var målet en tid å holde 12 undervannsbåter (av i alt 15) general-mønstret, krigslastet og avgitt til operativ kommando, i praksis i Nord-Norge. Det målet nådde vi nok sjelden, men 10 operative båter – altså 2 av 3 – var rutine gjennom den kalde krigen. Tilsvarende for Oslo-klassen: av fem fartøyer var typisk ett på verft, ett under varierende oppøving og tre fullt operative. Det hører med at et slikt driftsmønster også gjenkjennes i veldrevne marinere internasjonalt.

Med rimelige mål på plass og politisk bekreftet, blir spørsmålet hvordan Sjøforsvaret ligger an med hensyn til måloppfyllelsen. Her er det uroen for undervannsskjærene kommer inn. Omtrent samtidig med at svaret om 2-av-3 ble avgitt til Stortinget ble det kjent at bare en av våre seks undervannsbåter var operativt tilgjengelig. Hvorfor? Svaret var foruroligende, for det var ikke bare en årsak, men flere: Mangel på besetninger og teknisk personell, gjennomføring av modernisering, mangel på reservedeler og vedlikeholdspersonell, osv. Tilsvarende forhold er blitt offentlig omtalt å

NILS HOLME

gjelde for de nye fregattene. Det er ingen grunn til å frykte at Sjøforsvaret ikke kjenner undervannsskapskapet. Staben vet hva som kreves av ressurser på alle områder for å "produsere" operativ kapasitet. Problemet er den manglende synligheten av denne kunnskapen. Det eksisterer i dag ingen sammenheng i de overordnede, politiske plandokumentene mellom operativ tilgjengelig kapasitet, og det nødvendige ressursgrunnlaget for å frembringe den. Men alt tyder på at rimelige mål for operativ kapasitet ikke kan nås på grunn av underfinansiering. Her ligger den største faren for Sjøforsvaret – og for Forsvaret som helhet.

Vi har spesialisert oss på å produsere alle typer uniformseffekter. Vi produserer alt innen tøymerker, håndbroderte spesial merker for alle våpengrener. Metall emblemer som våpenart merker, beret merker og luemerker for offiserer er vi en stor leverandør på. Dere er hjertelig velkomne til vår stand i år for å se alt av nye uniforms emblemer og luemerker i forbindelse med årets nye uniformer.

Med beste hilsen fra Erik O. Bye
EB Profil AS.

Konserten torsdag kl 1800

Navy Vocalis

H.M. Kong Olav V om organisasjonsendringer:

”Organisasjonsendringer bør ikke finne sted før man med sikkerhet vet at den tenkte endringen virkelig fører til vesentlige fordeler, - inkludert konsekvensene. Hvis ikke, - behold gjeldende organisasjon. Den har gått seg til og virker”.

NAMMO er et ledende internasjonalt konsern innen utvikling og produksjon av avanserte ammunisjons systemer og rakettmotorer for missiler og romfartsformål. Selskapet er også en verdensledende aktør innen miljøvennlig demilitarisering.

NAMMO har 1900 ansatte og en årsumsetning på 3,3 Milliarder NOK. Hovedkontoret og en betydelig del av den operative virksomheten er på Raufoss, men i tillegg til aktivitetene i Norge er det også datterselskaper i Sverige, Finland, Tyskland, Sveits, USA og Canada.

NAMMO har utviklet og produsert avanserte rakettmotorer, primært for NATO markedet, siden tidlig på 1960 tallet. Vårt produktspekter inkluderer i dag moderne boostere for sjømålsmissiler samt nyeste generasjon rakettmotorer for luft-til-luft og bakke-til-luft missiler. Rakettmotorene kan også utstyres med et kompakt Thrust Vector Control (TVC) system som gir missilene betydelig økt operativ kapasitet i form av bedre manøvrerbarhet.

NAMMO er ansvarlig for utvikling/produksjon av rakettmotor i følgende missil programmer:

- ESSM (Evolved Sea Sparrow Missile) – Raytheon
- AMRAAM (Luft-til-luft missil) – Raytheon
- NSM (Booster) – Kongsberg
- EXOCET MM40 Block 3 (Booster med TVC) – MBDA
- IRIS-T (Luft-til-luft missil med TVC) – Diehl BGT Defence
- IRIS-T SL (Bakke-til-luft-missil med TVC) – Diehl BGT Defence
- IDAS (Selvforsvars og angrepsmissil for U-båter) – Diehl BGT Defence
- Penguin MK2 Mod6 og Mod 7 (Booster & Sustainer) – Kongsberg

Nammo

Markeringsårets kunstner

Orlogskaptein Kristin Arntzen Andersen har vært riktig produktiv til beste for Sjømilitære Samfund gjennom ulike former for profilering knyttet til 175 års virke for foreningen.

Kristin har teknisk utdannelse fra Sjømilitære korps og har tjenestegjort innenfor ulike fagområder i Sjøforsvaret. Blant de mange kolleger som har lært å sette pris på Kristin, er det kun få som kjente hennes kunstneriske talent. Ved morens alt for tidlige bortgang, innså Kristin at hennes drøm om å virkelig teste sine kunstneriske visjoner måtte iverksettes. Resolutt søkte hun permisjon uten lønn og meldte seg som elev på Norges kreative fagskole i Bergen, der hun gikk to år på illustrasjonslinjen. Det siste permisjonsåret har vært benyttet til å etablere eget firma der hun jobber som illustratør og billedkunstner. Fra 1. august 2010 er hun imidlertid tilbake som tjenestegjørende offiser som kontorsjef ved Vernepliktsverkets rekrutterings og seleksjonssenter i Bergen.

Hun har vært medlem av hovedstyret i Sjømilitære Samfund og har gjentatte ganger med stø hånd ledet gjennomføringen av det årlige nyttårsballet. Kristin har utformet fanen som Sjømilitære Samfund benytter for profileringen av 175 år. Ikke minst har hun

laget de kunstverkene som under seminaret blir tildelt våre foredragsholdere og fortjente. Sjømilitære Samfund er meget takknemlig for hennes innsats og velvilje.

M/K ANDHOLMEN

- ET LEVENDE SYMBOL PÅ VÅR NÆRE SJØKRIGSHISTORIE

Denne fiskeskøyten med stolte tradisjoner ble reddet for fremtiden av kommandørkaptein Svein Carl Sivertsen, æresmedlem i Sjømilitære Samfund. En stiftelse ble opprettet 29. oktober 1996, og entusiaster gikk i gang med et meget krevende restaureringsarbeid. Det tok 6 år - og over 35000 dugnads- og arbeidstimer. Det er helt naturlig å nevne Inge Steenslands Stiftelse, - uten at andre sponsorer derved er glemt.

Nå seiler MK Andholmen igjen, og er et bevis på at Norge tar vare på viktige historiske minnesmerker. På et meget kosteffektivt budsjett får man det hele til å gå rundt. Det er gledelig at Sjøforsvaret i 2008 igjen har konkludert med at dette seilende museum er verdt støtte fra dagens Sjøforsvar.

Svein Carl Sivertsen har utarbeidet en bok som omhandler restaureringsarbeidet og krigsinnsatsen til fartøyet. Boken kan kjøpes om bord, eller fra Sjømilitære Samfunds Forlag. Mange av Sjømilitære Samfunds medlemmer er medlemmer i Venneforeningen. Bruk anledningen i Ulvik til å gå ombord og til å bli medlem. En solid støtte i dette miljøet er en garanti for at MK Andholmen bringer historien videre.

For medlemskap:

Kontakt oss på følgende epost adresse: velonor@online.no

Foredragsholdere

Forskningssjef Iver B. Neumann

Neumann er utdannet Cand. polit., statsvitenskap, Universitetet i Oslo i 2001, D. Phil., politics, Oxford University i 1987 og Cand. polit., sosialantropologi, Universitetet i Oslo i 2001. Hans arbeidserfaring omfatter bl.a. Forsker/leder NUPIs Russlandssenter, seniorforsker, NUPI 1988-2005, Seniorrådgiver, Utenriksdepartementet/ Forsvarsdepartementet 2000-2003, Professor, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, Universitetet i Oslo 2005-, Forskningssjef ved avdeling for internasjonal politikk, NUPI fra 2008.

Generalløytnant Bernt Iver Ferdinand Brovold

Uteksaminert fra Krigsskolen i 1979. Hærens stabsskole I og II, Allied Command Europe Command and Control Course, Sjefskurs Forsvarets høyskole. Tjeneste omfatter bl.a. nestkommanderende ved 2. bataljon i Brigaden i Nord-Norge, Staff Officer, Allied Command Europe Reaction Force, Generalinspektør for Heimevernet og fra 2009 Sjef for Forsvarets Operative hovedkvarter.

Kontreadmiral Jo Gade

Uteksaminert fra Sjøkrigsskolen i 1975. Deretter Stabsskolen og Forsvarets høyskole. Sjøtjeneste som skipsoffiser, nestkommanderende og skipssjef på undervannsbåter. Nestkommanderende på fregatt. Annen tjeneste omfatter Sjef trening og øvelse i organisasjonsavdelingen i Sjøforsvarsstaben, SO and Branch Chief ved International Military Staff, NATO HQ, Sjef planavdelingen ved Forsvarets overkommando, Deputy Assistant Director Plans&Policy Division IMS NATO HQ, Assisterende ekspedisjonssjef sikkerhetspolitisk avdeling i Forsvarsdepartementet og Assistant Director Plans and Policy Division and Deputy Director International Military Staff NATO HQ 2008-.

Forsker Kristian Åtland

Cand philol i russisk kulturkunnskap fra Universitetet i Oslo (1994) og PhD i statsvitenskap fra Universitetet i Tromsø (2009). Forsker ved Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) siden 2002. I perioden 1994-2002 var han ansatt i utenriktjenesten og tjenestegjorde bl.a. ved ambassaden i Kiev og generalkonsulatet i San Francisco. Gjesteforsker ved University of California 2007-2008. Har skrevet en rekke rapporter, artikler og bokkapitler om bl.a. Russland og nordområderrelaterte spørsmål.

Administrerende direktør Torbjørn Svengård

Ansatt i Forsvarsdepartementet 1989 til 2003 bl.a. som avdelingsdirektør og underdirektør ved ressurs- og materiellavdelingene, og seksjonsleder med ansvar og oppgaver innenfor anskaffelser, ressursplanlegging, industrisamarbeid og internasjonalt materiellsamarbeid. Han har lang og variert internasjonal erfaring, bl.a. som assisterende råd i forsvarssaker ved den norske NATO-delegasjonen i Brussel og som nasjonal representant i en rekke komiteer og styrer i NATO og innenfor det europeiske og nordiske forsvarsmateriellsamarbeidet. Fra 2003 til 2006 var han direktør for forretningsområdet Nordic Defence i Thales Norway AS, og ansvarlig for forretningsutvikling i NATO markedet for Thales Land & Joint Division i Paris og Brussel. Svengård er administrerende direktør i Forsvars- og Sikkerhetsindustriens forening (FSI) siden mai 2006.

Kontreadmiral Morten Jacobsen

Uteksaminert fra Sjøkrigsskolen 1987. Deretter UVB sjefskurs. Bedriftsøkonom fra NHH, Sjøforsvarets stabsskole, Seminar höhere Führung - Führungsakademie der Bundeswehr, FHS infokurs og Defense Management Course. Sjøtjeneste som skipsoffiser og nestkommanderende på forskjellige og skipssjef på to undervannsbåter. Annen tjeneste omfatter bl.a. NK/stabssjef ved undervannsbåtsinspeksjonen, Sjef SFK prosjektdivisjonen, Sjef FLO investeringsdivisjonen, Sjef FLO systemstyringsavdeling 2005-2010 og Sjef FLO Investeringsstab 2010-.

Administrerende direktør Paul Narum

Narum er utdannet sivilingeniør, fysisk elektronikk, Norges Tekniske Høgskole i 1975 og Dr techn, ikke-lineær optikk, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i 1989, Forsvarets høyskole, totalforsvarskurset i 1992 og Ecole Militaire, Paris, Session Europeenne des responsables d'armement i 2000. Narum har hatt stillinger som forsker, forskningssjef og avdelingssjef ved avdeling for elektronikk ved FFI. Han har vært Professor II, Universitetet i Oslo, Teknisk direktør ved Kongsberg Defence Communications og fra 2002 Administrerende direktør, FFI.

Riksrevisor Jørgen Kosmo

Ordfører i Høsten fra 1983 til 1985. Stortingsrepresentant for Vestfold fra 1985 til 2005. Leder av justiskomiteen fra 1989 til 1993 Forsvarsminister fra 1993 til 1997. Leder av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite fra 1997 til 2000. Arbeids- og administrasjonsminister fra 2000 til 2001. Stortingspresident fra 2001 til 2005. Riksrevisor fra 2005.

Stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide

Eriksen Søreide er Cand. jur. fra Universitetet i Tromsø 2007. Hun har vært representert Høyre på Stortinget som vararepresentant nr 3 for Troms, 1997 - 2001, vararepresentant nr 1 for Oslo men møtte fast, 2001 - 2005, representant nr 7 for Oslo, 2005 - 2009, representant nr 6 for Oslo, 2009 - 2013. Eriksen Søreide har videre vært medlem 2001-2005 og leder 2005-2009 for Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen. Leder, Utenriks- og forsvarskomiteen fra 2009.

Viseadmiral Jan- Eirik Finseth

Uteksaminert fra Sjøkrigsskolen i 1979. Senere tysk stabsskole, US Command College og Forsvarets høyskole. Tjeneste på MTB er og flere kystartillerifort som tjenestegjørende offiser og fortssjef. Sjef for Landsdelskommando Nord-Norge 2002-2003 og fra 2003 Generalinspektør for Sjøforsvaret. Sjef Forsvarsstaben fra 2008.

Kontreadmiral Haakon Bruun-Hanssen

Uteksaminert fra Sjøkrigsskolen i 1987. Senere stabsskole I, nederlandsk stabsskole og Forsvarets høyskoles totalforsvarskurs. Sjøtjeneste som skipsoffiser og skipssjef på tre Kobben-klasse undervannsbåter. Sjef Sjøoperasjonssenteret, FOHK 2003-2006 Stabssjef i Sjøforsvarsstaben 2006-2008. Generalinspektør for Sjøforsvaret 2008-.

PROGRAM Sjømaktseminaret 2010

ONSDAG 1. SEPTEMBER:

- 1800** Bussavgang fra Flesland til Ulvik
- 1930** Bli kjent arrangement for utstillere, inviterte og hovedstyrets medlemmer.

TORSdag 2. SEPTEMBER:

- 0730** Bussavgang fra Haakonssvern
- 0930** Flagghais - Sjømilitære Samfunds flag
- 1000** Åpning av seminaret
Presidenten Sjømilitære Samfund
- 1015** Militære kapasiteter i nordområdepolitikken
Forskningsjef Iver B Neumann, NUPI
- 1100** Utstilling - Kaffepause
- 1120** FOH sin rolle i nordområdepolitikken
Generalløytnant Bernt I Brovold
- 1200** Lunsj
- 1315** NATOs vei videre
Kontreadmiral Jo G Gade
- 1400** Pause
- 1420** Paneldebatt
Neumann / Brovold / Gade
- 1530** Russisk sjømakt - status og fremtidsutsikter
Forsker Kristian Åtland, FFI. (Se CV)
- 1615 -1630** Bokpresentasjon - "Sjøforsvarets historie"
Institutt for Forsvarsstudier.
Tom Kristiansen og Roald Gjelsten, IFS, samt Bjørn Terjesen, SKSK
- 1800 -1915** Konsert
Forsvarets Musikkorps Vestlandet og Navy Vocalis
- 2000** Festmiddag i Kongressenteret
Antrekk: Mørk dress

FREDAG 3. SEPTEMBER:

- 0830-0900** Norske forsvarsleverandører
Adm direktør Torbjørn Svensgård, Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening (FSi)/NHO
- 0900-0930** Drift og vedlikehold av tekn. avansert infrastruktur
Kontreadmiral Morten Jacobsen
- 0930-1000** Utstilling – kaffe
- 1000-1030** Forsvarets utvikling
Adm direktør Paul Narum, FFI
- 1030-1100** Forsvarets stridsevne, beredskap og troverdighet
Riksrevisor Jørgen Kosmo
- 1100-1200** Paneldebatt
Svensgård / Jacobsen / Narum / Kosmo
- 1200-1300** Lunsj
- 1300** Utfordringer for norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk
Storingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide
- 1340** Forsvarets utfordringer
Viseadmiral Jan-Eirik Finseth
- 1420** Moderne og avanserte fartøyer - en utfordring for Sjøforsvaret
Kontreadmiral Haakon Bruun-Hanssen
- 1500** Seminaret avsluttes
Presidenten Sjømilitære Samfund
- 1530** Bussavgang - hjemreise

175 år

Maritim sikkerhet - helhetlig maritim tilnærming - "Look to Norway"?

Allied Command Transformation (ACT) har ansvaret for NATOs transformasjonsagenda med fokus på strategiske analyser, policy, konsepter, opplæring og kapabilitetsutvikling. I økende grad fyller ACT rollen som NATOs tenkesmie.

I 2008 og 2009 deltok jeg i ACTs fremtidsanalyse *Multiple Futures Project* samt i utvikling av *Alliance Maritime Strategy*. Analysen fokuserte på å identifisere fremtidige trusler, sikkerhetsmessige og militære implikasjoner. Den trakk ikke spesifikke maritime konklusjoner, men ble brukt av ACT som bakteppe for utviklingen av *Maritime Security Operations Concept* og *Allied Maritime Strategy*. Den maritime strategien understreker den fortsatte relevansen til "tradisjonell" bruk av marinestyrker. Samtidig inkluderer den "postmoderne" oppgaver knyttet til maritim sikkerhet. Disse oppgavene har til siktemål å sikre en tilstand der internasjonale og nasjonale lover respekteres, retten til fri seilas opprettholdes, og at folk, fartøyer, infrastruktur og ressurser er trygge. Maritime sikkerhetsoperasjoner har inntatt en dominerende plass blant NATOs bruk av maritime styrker. Imidlertid har operasjonene skjedd i et konseptuelt og doktrinemessig "vakuum". Konseptforslaget vedrørende *Maritime Security Operations* tar sikte på å bedre denne situasjonen. Forslaget er nå under politisk behandling i NATO. Sentrale avklaringstemaer er: bruk av militærmakt; anvendelse av lovverk; utveksling av informasjon; og samarbeid mellom NATO og EU. Nasjonene har forskjellig syn på disse punktene. Den pågående revisjon av NATOs strategiske konsept kan også gi føringer med tanke på hvor stor del

av den sikkerhetsmessige skalaen Alliansen skal ta ansvar for. Dette kan påvirke endelig valg av ambisjonsnivå for NATOs rolle innen maritime sikkerhetsoperasjoner.

I mine øyne er det liten tvil om at presset på å finne praktiske og institusjonelle løsninger for maritim sikkerhet vil øke. I den sammenheng ser jeg at Norge har spesielle interesser og naturlige fortrinn for å innta en ledende rolle knyttet til utvikling av kompetanse og relevante kapabiliteter for maritime sikkerhetsoperasjoner. På et noe mer generelt grunnlag kan Norge bidra til NATOs operasjonalisering av en helhetlig tilnærming (*Comprehensive Approach*) med spesielt fokus på det maritime domenet. *Comprehensive Approach* innebærer en koordinert bruk av militære, politiske, sivile, og økonomiske maktinstrumenter for å håndtere komplekse sikkerhetsmessige utfordringer. Dette er ett av to temaer som ACT nå prioriterer i rollen som NATOs tenkesmie. Det andre temaet er energisikkerhet hvor oppgavene til NATO og skipsnæringen konvergerer fordi energiforsyningene betinger sikker bruk av de globale maritime "allmenningene" (*Global Commons*). NATOs involvering i anti-pirat operasjoner er et eksempel på denne utviklingen. Andre eksempler er de senere års satsning på et konsept for *Maritime Situational Awareness*, samt *Maritime Security Operations* og *Allied Maritime Strategy*.

I en stadig mer "landtung" allianse blir det viktig at utviklingen av maritim kompetanse og NATOs maritime rolle blir støttet av de "maritime" medlemslandene – herunder Norge. Oppgavene er mange og viktige, men nasjonenes ressursituasjon blir stadig vanskeligere. Dette stimulerer til økt rollespesialisering og at medlemmene

KENNETH NILSEN
Kommandørkaptein
Hovedlærer ved Forsvarets høgskole/Sjefskurset pr 1. august 2010. Analytiker/stabs-offiser ved Allied Command Transformation (ACT), Norfolk/USA, 2006-2010

definerer områder der de har spesielle interesser og/eller forutsetninger for å ivareta en mer spissert kompetanse. Et uttrykk for denne type spesialisering ser vi blant annet gjennom etableringen av kompetansesentra (*Centre of Excellence*), for eksempel Estland og *Cyberwarfare*. I en slik sammenheng mener jeg at Norge bør forsterke den maritime orienteringen på egen NATO rolle på en måte som reflekterer norske strategiske interesser og naturlige fortrinn i det maritime domenet. Som et relativt lite land har Norge begrenset innflytelse i NATO, men innen det maritime har vi gode forutsetninger for å påvirke utviklingen ('*punch above our weight*'). Totalforsvarskonsept, integrert kystvakt, og et historisk tett samarbeid innen maritim sektor, er noen eksempler på relevante norske fortrinn. Disse kan være positive bidrag oppimot utfordringen med å inkludere et økende antall aktører i en

helhetlig tilnærming innenfor en sikkerhetspolitisk ramme der trusselaktøren kan være vanskelig å identifisere og der mange skillelinjer er i ferd med å bli visket ut. For eksempel mellom nasjonens indre og ytre sikkerhet – og mellom nasjonal og internasjonal sikkerhet. Utfordringenes kompleksitet og en begrenset ressursituasjon bør motivere samtlige aktører til å identifisere potensielle områder for samarbeid og synergi.

Professor Torger Reve hevder at den norske maritime klyngen, samt energi klyngen, har potensial til å bli "globale kunnskapsnav". Jeg håper at også maritim sikkerhet vil kunne være en del av slike kunnskapsnav og være et område der vi har spesielle norske kompetansefortrinn å bygge videre

på. Videre registrerer jeg med interesse journalist Asbjørn Kristoffersens visjonære forslag (BT, 12/5-10) om at Bergen burde ha vært sete for en FN-organisasjon for forvaltning av det 'herrelause havet utanfor territorialgrenser og økonomiske soner'. Etter min mening er dette et par eksempler på spennende og tidsriktige tanker der en forsterket norsk satsning rundt maritime sikkerhetsoperasjoner vil kunne medvirke til synergi med til dels nye samarbeidspartnere.

NATOs fremtidige rolle innen maritime sikkerhetsoperasjoner vil bli utfylt av EU. I mange sammenhenger kan EU være en mer effektiv organisasjon for helhetlig håndtering av denne typen lavintensitets sikkerhetsutfordringer. Som ikke-medlem vil det

være klokt å prioritere et høyt norsk ambisjonsnivå på dette området for å ivareta nasjonale interesser og sikre best mulig innflytelse. Norges maritime arv er betydelig. Våre bidrag som oppdagelsesreisende og 'verdens fraktemenn' er velkjent historie. Jeg mener at dagens og fremtidens sikkerhetssituasjon inviterer til at Norge bør prioritere utvikling av kompetanse og kapabiliteter som kan gjøre oss til en rollemodell for helhetlige tilnærming av maritim sikkerhet. På dette feltet overlapper norske interesser og norske fortrinn med et økende utviklingsbehov i Alliansen så vel som innen EU. Fra et fagmessig ståsted bør appellen "Look to Norway" fortsatt gi mening og inspirasjon.

Sjøforsvarets historie fra Napoleonskrigene til vår tid

Ideen om å skrive Sjøforsvarets historie kom fra flaggkommandør Jacob Børresen. Generalinspektøren, kontre-admiral Kjell Birger Olsen sluttet seg til initiativet og oppdraget gikk til Institutt for forsvarstudier. Målsettingen var å skrive en bok som både kunne være lærebok og til glede for historieinteresserte. Nå fore-ligger boken og den vil bli presentert i Ulvik.

Rammen for bokens framstilling av Sjøforsvarets historie er årene 1807–2008. Den dansk-norske fellesflåten ble erobret og ødelagt av britene i 1807. Dette brøt forbindelsen mellom de to unionsrikene, og det isolerte Norge måtte fra da av etablere sitt eget sjømilitære forsvar.

Norges tilknytning til havet og temaer knyttet til begrepene "sjømakt" og "kyststat" binder sammen bokens tre deler. Første del dekker perioden 1807–1905; andre del 1905–1960 og tredje del 1960–2008. Kriteriene for denne

inndelingen er både grunnleggende endringer i de politiske rammevilkårene – som i 1807/1814 og 1905 – og viktige sjømilitære utviklingstrekk – som utviklingen av Marinen etter at flåteplanen av 1960 ble vedtatt. Avslutningsåret 2008 var kjennetegnet av innfasingen av nye fartøysklasser, men også av at Sjøforsvaret var vesentlig mindre og oppgavene endret i forhold til situasjonen under den kalde krigen. Det stasjonære kystartilleriet var avviklet og deltakelsen i internasjonale operasjoner mer intensiv, ikke minst for voksende jegeravdelinger og spesialstyrker. I tillegg hadde kystvakten fornyet fartøysmateriellet og inntatt en mer sentral rolle i Sjøforsvarets daglige virke til havs og på kysten enn noen gang tidligere.

Bjørn Terjesen, Tom Kristiansen og Roald Gjelsten. (2010). *Sjøforsvaret i krig og fred. Langs kysten og på havet i 200 år*. Bergen: Fagbokforlaget.

A LONG TERM PARTNER FOR THE NORWEGIAN NAVY

THALES NORWAY

Thales in Norway is one of Norway's largest industrial centres of expertise for mission critical IT and communication solutions. Thales has for years been the principal supplier of secure communication systems to the Norwegian Armed Forces.

NORWEGIAN NAVY MAIN REFERENCES:

- Radar Surveillance (MRR, IFF, Navigation)
- Mine Countermeasures (TSM 2022 sonar)
- Anti Submarine Warfare (Spherion, Captas, Flash sonars)
- Communications (SATCOM, MMHS, COMSEC, communication management)

Thales is a global technology leader for the Aerospace and Space, Defence, Security and Transportation markets. In 2009, the company generated revenues of 12.9 billion Euros with 68,000 employees in 50 countries. With its 25,000 engineers and researchers, Thales has a unique capability to design, develop and deploy equipment, systems and services that meet the most complex security requirements. Thales has an exceptional international footprint, with operations around the world working with customers as local partners.

Intelligent systems START WITH THALES.

THALES

www.thalesgroup.com
www.thales.no

ELECTRONICON AS
INNOVATING ELECTRONICS

Electronicon AS er et Bergens firma som har levert varer og tjenester til Sjøforsvaret siden 1969.

Electronicon AS kan i dag tilby tjenester innen produkt realisering samt salg av utstyr og tjenester innen maritim elektronikk.

Electronicon AS har mange års samarbeid med flere store utenlandske leverandører hvor vi har sammen levert flere større leveranser til Sjøforsvaret i løpet av de siste 15 år.

ELECTRONICON AS

Holbergskaien, 5004 BERGEN +47 55 30 76 60
elc@electronicon.no

Scandinavian Bunkering

Scandinavian Bunkering AS spesialiserer seg på leveranser av drivstoff, smøreoljer og additiver til skip over hele verden. I 2009 inngikk Scandinavian Bunkering kontrakt for levering av marine drivstoff med NATO/NAMSA, som en del av "Naval Logistic Support Partnership". Det siste året leverte Scandinavian Bunkering til mer enn 7500 skip på verdensbasis. De leverte produktene omfattet bl.a. F-75, F-76, MGO, smøreoljer, additiver, biocider, prøvetakingsutstyr, samt bunkerskoplinger og slanger.

Som leverandør til Sjøforsvaret bistår det også med planlegging av lengre turer/utenlandsopphold, samt gjennomgang av de logistikkmessige forhold.

Velkommen til Ulvik!

Det er ei stor glede for meg å få ønska dykk alle hjarteleg velkomen til Ulvik og det 12. sjømakt-seminaret.

Eit fast arrangement som dette betyr mykje for bygda. Reiseliv er den viktigaste næringen i Ulvik, saman med landbruket. Årleg har vi om lag 75.000 gjestedøgn, der 10.000 av desse er knytt til kurs og konferansar. Og vi har lang tradisjon for å vere vertskap for tilreisande gjester. Dei første hotella vart bygd for 150 år sidan, og den aukande turisttrafikken gav gode ekstraintekter for mange bønder, med blant anna hesteskyss og sal av landbruksprodukt. Slik er det også i dag. Innanfor landbruket har vi dei siste åra fått ei auka satsing på foredling og direkte sal av eigenproduksjon, i tillegg til den tradisjonelle drifta som er frukt og sau.

Ulvik er ein liten kommune i folketal, men stor i utstrekning. Vi er 1120 innbyggjarar, dei aller fleste busett i bygdesenteret. Men vi har store fjellområde, med Finse som eit knutepunkt i høgfjellet. Forvaltningssansvaret for 723 km² med nasjonalparker, villreinområde og kulturminne som Rallarvegen gjev stadig nye utfordringar.

For mange er Ulvik og poesibygda. Diktaren Olav H Hauge flytte aldri frå heimbygda, men er i dag internasjonalt kjent. Dikta hans er omsett til 30 språk verda over, og mange tek turen hit anna kvart år i september når vi arrangerer Ulvik poesifestival – Olav H Hauge dagane. I år har festivalen 10-års jubileum.

Eg håpar de får fine dagar her i bygda med ny inspirasjon frå naturen, frukthagane og det spennande faglege programmet. Lukke til.

Bestehelsing
Mona H Hellesnes
ordfører

“Det ville være grunnleggende historieløst å slå fast at alle sikkerhetspolitiske problemer i Europa er løst en gang for alle.”

Forsvarsministeren i Dagbladet 1.februar 2010

Vinghøg AS er en Internasjonalt anerkjent forsvarsbedrift, med lang historie som en leverandør av marine applikasjoner, primært til de norske og svenske styrkene. I dag har Vinghøg innovative løsninger til både store og små båter og leverer i hele verden. Med eget verksted, og høy bruker kompetanse, utvikler vi og skreddersyr løsninger etter behov i tett dialog med brukerne selv i både Sjø-, Luft- og Hær avdelinger.

Eksempler på utstyr: Relingslavett, pedestaller, softmounter, buffermounter, ballistiske skjold, Stabilisert missil launcher, siktesystemer mm.

Vi er en stolt støttespiller til de norske militære styrkene!

VINGHØG
Simrad Optronics Group

www.vinghog.com

Brakanes Hotel i Ulvik feirar 150 år i år!

TRE GENERASJONER PLANTER EPLETRE som del av markeringen av 150 år med hoteldrift på Brakanes.

Turisteventyret her på Brakanes vart starta av skysskaren Sjur som drev lokal skyssstasjon som formidlet skyss av både folk og varer. Sjur var egentlig "skyss-formidler" og handelsmann, men etter hvert vart det hoteldrift som tok det meste av tida hans.

Kari, dattera, vart gift med lærar Hans Lindebrække i 1871, og dei overtok hotellet i 1884. Hans Lindebrække utvida hotellet med fleire rom med det same han overtok det. Han var såkalt "foregangsmann" i bygda og gjorde ein stor innsats på mange områder, særleg som lærar og kommunepolitkar. Han var ordfører i bygda i 25 år.

Med betre samferdsel mellom Norge og England auka turisttrafikken i 1880 åra, og i 1891 kom den første store utvidelsen på Brakanes. Etter ombyggingen hadde hotellet 50 senger og fasaden fikk all den "staffasje" og dei flotte utskjæringer som kjenneteikna sveitserstilen som var så karakteristisk for hotell på den tida.

Da Kari Lindebrække døde i 1902, fem år etter faren, var det de 2 døtrene – fru Marta Nielsen (f. Lindebrække) og frk. Sara Lindebrække som fra 1907 tok over hoteldriften og førte tradisjonen vidare. (Derav navnet Sara & Marta Dancing)

Etter at tyskarane bomba Ulvik sentrum 25. april 1940 vart hotellet øydelagt, men barnebarna til Brakanes ville ikkje gi seg. Og søstrene Lindebrække bygde opp igjen hotellet som vart opna 9. mai 1952.

Brakanes Hotel og Brakanes Kurs og konferansesenter er i dag eit Rica Partner hotell og er eigd av Bodil og Per Ove Pedersen, med Tine Pedersen og Knut Arve Hakestad som vertskapspar.

"Den sjømilitære yrkesprofesjon"

Den sjømilitære yrkesprofesjonen består hovedsaklig av to elementer:

- Militært lederskap som er nødvendig for at offiserene skal fungere som ledere under ekstreme forhold
- Fagkompetanse spesielt rettet mot nautiske, skipstekniske, logistiske og elektronikk/våpentekniske fag".

"Sjøkrigsskolen er akkreditert som høyskole og er fullt ut tilpasset Bologna-prosessen. Dette innebærer at skolen inngår i et nasjonalt og internasjonalt nettverk av høyskoler som blant annet har felles kvalitetsstandarder og system for tildeling av studiepoeng. Andre Sjøkrigsskoler i NATO følger nå etter Norge".

(Sjef Sjøkrigsskolen v/ avslutningsseremoni for avgangskullet 2010)

FLO VEDLIKEHOLD MARITIM

Møtet med FLO VEDLIKEHOLD MARITIM er et møte med verksteder, fagmiljøer, kompetanse og infrastruktur eksklusivt rettet inn mot Sjøforsvarets behov!

Stikkord som beskriver vår arbeidshverdag vil være: planlagt -, korrektivt vedlikehold, modifikasjoner og reparasjoner, samt å yte faglig bistand og støtte gjennom dialog, deltakelse og samarbeid! Fagspekteret omfatter alt fra avanserte våpen- og styresystemer til tradisjonelle skipstekniske områder på fartøyene. Objektene for innsats er hele tiden Sjøforsvarets fartøyer og utstyr.

Maritim holder til på fire steder i Norge, på Haakonsværn, UVB-avdelingen på Laksevåg, i Ramsund og i Horten. For virksomheten som helhet gjelder det at oppdragene løses der hvor behovet for våre tjenester oppstår; det være seg på land, ved kai eller i rom sjø langs hele Norges kyst eller i utlandet når fartøyene befinner seg der!

Særlig aktuelt i tiden er den nye tørrdokken på Haakonsværn som vi nå har tatt i bruk. Med sine avanserte funksjoner og muligheter er dokken et tilbud som vi nå har stor nytte av å bruke ved små og store vedlikeholdsoppdrag i Sjøforsvaret.

Vi er til stede i Ulvik med representanter både fra Bergen, Horten og Ramsund.

Velkommen til stand 30!

GERMANISCHER LLOYD AG!
VERDENsledende i klassifisering av militære fartøyer.

Nærmere 150 Marinefartøyer bygd til "GL" Klasse (nærmere 400 medregnet Kystvakt, etc).

Eneste Klasseselskap med militære U-båter bygget etter regler og beholdt klassen i tjeneste.

Sjøforsvarets uniformsutvalg (SU) og Sjøforsvarets tradisjons-, emblem- og bevaringsnemnd (STEB) ønsker å vise noen av antrekkene/artiklene som er på vei inn i Sjøforsvaret i nær fremtid. Noen artikler er under vurdering. I tillegg vises alle godkjente heraldiske våpen i Sjøforsvaret, alle merker og tegn samt en plakat som viser grader og distinksjoner i forsvarsgrenen.

Sporrong er markedsledende i Norden innen uniforms-tilbehør, premieringsprodukter og idrettspremier.

Sporrong ble grunnlagt i 1666 og er i dag et moderne firma med lang historie. Produktene vi utvikler kjennetegnes av kvalitet, funksjon, opplevelse og design. Vårt hovedfokus er å skape unike produkter til kundene våre som styrker identitet, tydeliggjør hendelser eller premierer enkeltindivider eller grupper. Produktene lages hovedsakelig i metall.

Sporrong har i dag salgskontorer i Norge, Sverige, Finland og Estland. Produksjonen skjer i våre egne fabrikker i Finland og Estland. Konsernet har i dag 120 ansatte og omsetter for 130 millioner kroner.

Sporrong har siden 1999 vært ISO 9001 og siden 2007 vært ISO 14001 sertifisert.

AS SPORRONG | Enebakkveien 117 | 0680 OSLO
Tlf: +47 22 02 03 70 | www.sporrong.no

Kommandør (R) Jon Erling Tenvik, President CIOR 2010 – 2012

Kjære Marinevenner,

La Confédération Interalliée des Officiers de Réserve (CIOR) ble grunnlagt allerede i 1948 og representerer i dag over 1,3 millioner reservister i til sammen 36 NATO-land og assosierte land. CIOR fungerer som en paraplyorganisasjon for de nasjonale reserveoffisersorganisasjonene. I Norge er det NROF som representerer norske reserveoffiserer gjennom CIOR. CIOR er en sivil, non-profit organisasjon som rapporterer direkte til NATOs Militærkomité regulert gjennom MC 248 / 1.

LITT BAKGRUNN: Jon Erling Tenvik er direktør i Handelsbanken. (Director Corporate Finance, Handelsbanken Capital Markets). Var i Mercuri Urval fra 2004 til nylig direktør med ansvar for rekruttering og utvelgelse av toppledere.

CIOR har tre hovedfunksjoner:

- å gi råd til NATOs forskjellige organer om bruk av reservister i ulike typer operasjoner i krig og fred
- å støtte NATO i forhold til det sivile samfunn og politiske prosesser
- å bidra til profesjonell og personlig utvikling for den enkelte reservist

CIORs arbeid er organisert gjennom en rekke komiteer og arbeidsgrupper innenfor områder som CIMIC, PFP & Outreach, militær idrett, presse &

informasjon, unge reservister, språk-akademi, symposier & konferanser samt policy vedrørende anvendelse av reservister.

Det norske presidentskapet vil i perioden legge vekt på å øke kunnskapen om anvendelse av reservister i militære operasjoner hos våre militære og sivile samarbeidspartnere. Ikke minst vil vi arbeide med re-integrering i det sivile arbeids og samfunnsliv etter gjennomført tjeneste. I dagens situasjon, hvor mange NATO land har måttet redusere de stående styrker radikalt, har igjen anvendelse av reservister

blitt et viktig tilskudd for å kunne sette opp militære avdelinger ute og hjemme.

CIOR står, i likhet med NATO for øvrig, overfor en rekke utfordringer ikke minst i forhold til hele tiden å være en relevant og kostnadseffektiv organisasjon i en omskiftelig og uprediktable verden. I den anledning forestiller jeg meg at min erfaring fra Marinen, blant annet som tillitsvalgt i Sjømilitære Samfund på 1980-tallet og aktiv reservist-tjeneste frem til i dag, vil komme godt med.

Navantia

Navantia is a very consolidated company in the naval world and one of the few companies with a complete capacity in the field of design, development, production, integration and integrated logistic platform support, propulsion and naval combat systems. An integral service that covers from design to the life cycle, offering to the international market the best solutions for the best products.

Navantia has enough experience in building the most technologically advanced ships. Currently is building 8 OPV's for the Venezuelan Navy, 1 (last of a serie of 5) for the Spanish Navy, 3 frigates for the Australian Navy, 1 (last of a serie of 5) for the Royal Norwegian Navy, 1 LHD for the Spanish Navy and 2 for the Australian Navy, and 4 submarines for the Spanish Navy and 6 for the Indian Navy.

Sjøkrigsskolen et norsk sjømaktsenter

Officersyrket har alle tider vært forbundet med egenskapene: mot, karakterstyrke, handlekraft og høy moralsk integritet og ansvarlighet. Disse egenskapene kombinert med faglig dyktighet, selvstendighet, selvinnsikt og inngående kultur- og menneskekunnskap, danner basisen for utdanningen ved Sjøkrigsskolen.

Sjøkrigsskolen har siden starten i 1817 hatt en sentral posisjon i utdanningen av ledere til forsvaret og det maritime Norge.

Linjen kan føres helt tilbake til 1701 da Søcadet-academiet i København begynte utdanning av sjøoffiserer til den dansk-norske fellesflåten. Fra 1817 ble skolen etablert ved den norske marinens hovedstasjon Fredriksvern (Stavern). I 1864 ble Sjøkrigsskolen overført til Horten samtidig som marinens hovedbase ble etablert der. Under krigen ble Sjøforsvaret reorganisert og bygget opp i Storbritannia, og det ble høsten 1941 etablert en Sjøkrigsskole i London. Senere i perioden foregikk utdanningen i nærheten av Edinburgh. Etter krigen fikk Sjøkrigsskolen midlertidig plassering i Oslo før den i 1960 flyttet til Wallemsviken på Laksevåg utenfor Bergen.

Sjøkrigsskolen er i dag en moderne maritim krigs- og høyskole som er vel etablert i det norske og internasjonale militære så vel som sivile universitets- og høyskolenettverket.

Sjøkrigsskolen har de senere årene hatt et tett samarbeid med skoleskipet Statsraad Lehmkuhl som hver sommer og høst blir marinefartøy og benyttes i utdanningen av Sjøkrigsskolens kadetter.

Statsraad Lehmkuhl

Etter omfattende restaureringsarbeider fremstår «Statsraad Lehmkuhl» i dag som kanskje verdens best bevarte skværriggede seilskip.

Skipets historie begynner i Bremerhaven-Geestemünde hvor hun i 1914 ble bygget som skoleskip for den tyske handelsflåten under navnet «Grossherzog Friedrich August».

Etter første verdenskrig ble skipet tatt som krigsbytte av engelskmennene. I 1921 ble hun brakt til Bergen av tidligere statsråd Kristofer D. Lehmkuhl, og brukt som skoleskip fra 1923 og frem til utbruddet av andre verdenskrig. Bortsett fra krigsårene 1940 – 1945, da tyskerne beslagla skipet og omdøpte det til «Westwärts», drev Bergens Skoleskip «Statsraad Lehmkuhl» uavbrutt til og med 1966. I 1967 reddet skipsreder Hilmar Reksten skipet fra å bli solgt til utlandet, og i 1978 skjenket han «Statsraad Lehmkuhl» til Stiftelsen Seilskipet Statsraad Lehmkuhl som siden den gang har eiet og drevet skipet.

Statsraad Lehmkuhl har en bruttotonnasje på 1516 tonn og det samlede seilareal er på 2026 kvadratmeter fordelt på 22 seil. Det har vært med opptil 200 medseilere om bord, og de faste mannskapene fordeles på skipets 20 lugarer. Skipet har en diesel fremdriftsmotor som utvikler 1125 HK, dette gir henne en hastighet på opptil 11 knop under gode værforhold. Skipet har ved flere anledninger seilt i 17 knop, og ved kryssing av Atlanterhavet høsten 2007, seilte hun med en hastighet på 18 knop.

Statsraad Lehmkuhl

The «Statsraad Lehmkuhl» is a 3-masted steel bark, built by Johann C. Tecklenborg AG in Bremerhaven-Geestemünde in 1914 as a training ship for the German merchant marine. Her original name was «Grossherzog Friedrich August». During most of World War I the «Statsraad Lehmkuhl» was used as a stationary training ship in Germany, and was, after the war, taken as war prize by England.

On an initiative by the current director of Det Bergenske Dampskibsselskab (Bergen Line) and the former cabinet minister Kristofer Lehmkuhl, the «Statsraad Lehmkuhl» was purchased from England in 1921 and put into service as sail training vessel under Norwegian flag from 1923. As a token of appreciation and gratitude to Kristofer Lehmkuhl for his work for the school training ship cause, and for his work in the 1905-cabinet, the ship was renamed «Statsraad Lehmkuhl» (Minister Lehmkuhl).

The «Statsraad Lehmkuhl» has a gross tonnage of 1516 tons and has a sail area of 2026 square meters distributed between 22 sails. The capacity for trainees has been up to 200, and the cabin capacity for the permanent crew accommodates 20 persons. The ship has a diesel engine for propulsion that develops 1125 HP, which gives her a speed of up to 11 knots under fair weather conditions. Under sails, the ship has on several occasions gained 17 knots, and during an Atlantic crossing in the fall of 2007, she sailed at a speed of 18 knots.

The Royal Norwegian Naval Academy A Norwegian Centre of Maritime Power

The Officer profession has always been associated with the qualities: courage, character strength, vigour and high moral integrity and accountability. These features combined with professionalism, independence, self-knowledge and depth of culture and human knowledge form the basis for the education at the Royal Norwegian Naval Academy.

The Naval Academy has since its start in 1817 had a central position in the education of leaders for naval and maritime Norway.

The line can be traced back to 1701 when the Søcadet-academiet (Sea Cadet Academy) in Copenhagen began the education of naval officers to the joint Danish-Norwegian fleet. From 1817 the school was established at the Norwegian Navy's main base Fredriksvern (Stavern). In 1864 when the Navy's main base established in Horten the academy transferred here.

During the war, the Navy reorganised and built up in Great Britain, and it was in the autumn of 1941 established a Naval Academy in London. Later in that period the education took place near Edinburgh. After the war the location was temporarily in Oslo before moving to Wallemsviken in Laksevåg outside Bergen.

The Royal Norwegian Naval Academy is today a modern maritime Naval Academy and a college that is well established in the Norwegian and the international military as well as being a part of civilian university and college networks.

The Academy has in recent years had a close cooperation with the training ship Statsraad Lehmkuhl which each summer and autumn becomes a Navy vessel and used in training the Naval Academy's cadets.

Statsraad Lehmkuhl
en drøm under hvite seil

SJØKRIGSSKOLEN
utgjør en forskjell

Mer informasjon om vårt seilingsprogram finner du på www.lehmkuhl.no

Vil du vite mer om Sjøkrigsskolen? www.marinen.no - www.forsvaret.no/utdanning